

Over de oorsprong van de plaatselijke politieke tegenstellingen doen de wildste verhalen de ronde. Luc Haeghebaert probeert hierin klaarheid te scheppen en verdiepte zich in de verkiezingsuitslagen van de periode tijdens dewelke deze tegenstellingen ontstaan zijn.

Heemkundige kring Karel Van de Poele

Gemeenteraadsverkiezingen in Lichtervelde

Luc Haeghebaert

3 De periode 1878 - 1894: katholiek contra Liberaal

3.1 Inleiding

De periode 1878 - 1894 wordt gekenmerkt door een tweestrijd tussen Katholieken en Liberalen in Lichtervelde. In 1878 boden zich voor het eerst twee verschillende lijsten aan voor de verkiezingen. Meegeslept in de schoolstrijd die in gans het land het politieke klimaat ernstig vertroebelde, kregen de lijsten ook al gauw het etiket katholiek en liberaal opgekleefd. In 1878 kwam de liberale lijst goed uit de verkiezingen en haalde ze in de eerste ronde nagenoeg evenveel stemmen als de katholieke lijst maar daarna kwam ze, vooral door de sterk tegenwerkende rol van de Lichterveldse geestelijkheid niet meer aan de bak. De liberale lijst verdween met de verkiezingen van 1895 die we in het volgende deel van deze artikelenreeks zullen bespreken. De manier van stemmen veranderde in die periode niet veel. Het enkelvoudig cijnskiesrecht bleef bestaan zodat nog steeds alleen de grootste belastingbetalers konden stemmen.

In 1888 moest men 42,32 fr. belasting betalen om te mogen stemmen voor de wetgevende kamers, 20 fr. voor de provincieraad en 10 frank voor de gemeenteraad. Er waren in dat jaar slechts 126 kiezers die voldeden aan de eerste voorwaarde, 375 die minstens 20 fr. belasting betaalden en 533 die mochten stemmen voor de gemeenteraad. Het aantal stemgerechtigden liep in deze periode op van 435 in 1878 naar 540 in 1887. Het aantal kiezers dat de gemeenteraad mocht samenstellen, bedroeg echter nog steeds geen 10% van de bevolking. Het was ook nog zo dat om de drie jaar de helft van de gemeenteraad vernieuwd werd.

3.2 De gemeenteraadsverkiezingen van 1875¹

De verkiezingen van 1875 waren de laatste die verliepen zonder politieke partijen alhoewel we uit de pers van toen (o.a. De liberale krant "De Westvlaming") kunnen afleiden dat er toenemende spanningen waren. Die spanningen hadden veel te maken met de toenemende inmenging van de geestelijkheid in de gemeentepolitiek. De verkiezingen, die de kleine helft van de gemeenteraad moesten vernieuwen, gingen door op 26 oktober en gaven de volgende uitslag:

Aantal kiezers: 378 - absolute meerderheid: 190

¹ Zoals in de vorige delen worden de namen van de onmiddellijk verkozenen in vetjes afgedrukt en onderlijnd. De namen van de kandidaten die in aanmerking kwamen voor ballotage zijn in vetjes afgedrukt zonder onderlijning. De niet verkozen kandidaten zijn in gewone tekst afgedrukt. (Nvdr)

<u>Vanderhaeghe Eugène</u>	281 stemmen
<u>Vandenbroucke Francis</u>	272
<u>Farasyn Eduard</u>	216
<u>Labens Felix</u>	200
<u>Vandecasteele Richard</u>	192
Vergote Louis	79
Devisschere Conrard	68
Verduyn Karel	45

Eduard Farasyn werd tot schepen benoemd.

3.3 De gemeenteraadsverkiezingen van 1878

In 1878 was het, zoals hierboven reeds geschreven, de eerste maal dat zich twee lijsten aanboden voor de verkiezingen. De kandidaten moesten zich nu uitdrukkelijk stellen, wat voorheen niet het geval was. Wat de reden was dat zich twee verschillende lijsten aanboden, is moeilijk na te gaan. Of het van in den beginne ging om een zuiver katholieke en een zuiver liberale lijst lijkt ons onwaarschijnlijk want het is pas in 1887 dat er in Lichtervelde een "*liberale kring*" opgericht werd zoals "Le journal de Bruges" van 27/11/1887 schrijft. Bovendien wordt in een geschiedkundig overzicht van het ontstaan der Burgersgilde het volgende geschreven: "*Deze kiezing gaf ons twee nieuwe leden in de gemeenteraad, de Heeren X. Kerkhofs en Felix Goddyn, die korten tijd na de kiezing met Jan Dewulf en Eug. Vanderhaeghe zoo blauw wierden als water die met melk gedoopt is*"². Hieruit valt af te leiden dat de lijst Kerkhofs zich zeker niet als een liberale lijst aangeboden had. De lijst kreeg echter, na de benoemingen van Kerkhofs en Goddyn tot burgemeester en schepen, algauw onder impuls van de plaatselijke geestelijkheid het etiket 'liberaal' opgespeld en zou daardoor na de verkiezingen van 1878 geen zetels meer halen. Als reactie richtte de geestelijkheid in 1879 de "Katholieke Burgersgilde" op om het ontluikend liberalisme in onze gemeente te helpen bestrijden. Er werd een nieuw muziekkorps opgericht waardoor het bestaande korps Sint-Cecilia met lokaal "De Zwaan" nu plots het liberaal muziek werd tegen wil en dank. Lichtervelde werd net zoals de meeste gemeenten volop meegesleurd in de "schoolstrijd" die een zeer strijdlustig politiek klimaat schiep dat wonden sloeg die in vele plaatsen en zeker in Lichtervelde zelfs tot op de dag van vandaag nog te voelen zijn.

De uitslag van de verkiezingen die doorgingen op 29 oktober zag er als volgt uit:

Ingeschreven kiezers: 435 - getal stemmers: 411 - vernietigde briefjes: 31 - volstreckte meerderheid: 191

² Geschiedenis der Katholieke Burgersgilde van Lichtervelde. Handgeschreven tekst over het ontstaan der Burgersgilde 1879-1900 bewaard in het archief der Burgersgilde. Met dank aan Luc Vanderper.

GEMEENTEKIEZING

VAN DEN 29 OCTOBER 1878.

PROCES-VERBAAL.

HET HOOFDBUREEL.

Gezien de kandidaturen, voorgesteld voor de kiezing van DEN 29 OCTOBER 1878 gelijkvormig de artikelen 110, 111, 139, en 160 der wet van 16 Mei 1878;

Gezien de aanvaarding der voorgestelde kandidaten en de verklaringen die zij gedaan hebben aan den voorzitter van het college,

Stelt vast als volgt de lijsten der kandidaten, aan welke op gestelden dag de stemmen geldig kunnen gegeven worden, te weten:

1	<i>MM. Bossuyt Narcisse</i>	1	<i>MM. Devisschere Conrard</i>
2	<i>Decuyperre Pieter-Joseph</i>	2	<i>Devulf Jan</i>
3	<i>Dochy Charles</i>	3	<i>Goddyn Felix</i>
4	<i>Osaer Joseph</i>	4	<i>Kerkhofs Xavier</i>
5	<i>Tempelaere Pieter</i>	5	<i>Vandermeersch Edouard</i>
6	<i>Vergote Louis</i>	6	<i>Vergote Jan.</i>

Beveelt dat deze lijsten, in den vorm van kiesbrief, onmiddellijk zal aangeplakt worden in de gemeente ter gewone plaatsen der officiële bekendmakingen en dat de onderrichtingen model I gevoegd bij aangehaalde wet, in dien plakbrief worden ingebracht.

Stelt op de volgende wijze den kiesbrief vast voor gezegde kiezing:

Gemeenteraadsliden wier mandaat eindigt op 31 December 1884.	
1	BOSSUYT
2	DECUYPERE
3	DOCHY
4	OSAER
5	TEMPELAERE
6	VERGOTE LOUIS
1	DEVISSCHERE
2	DEVULF
3	GODDYN
4	KERKHOFS
5	VANDERMEERSCH
6	VERGOTE JOANNIS

Beveelt de onmiddellijke bereiding der kiesbrieven op kiespapier.
 Gelast den sekretaris met het bewaken van het drukken der kiesbrieven, met het doen loslaan der vormen als de trekking zal geëindigd zijn, met het behandigen onder omslag aan den voorzitter van al de gedrukte brieven, met zich verzekerd te hebben dat hun getal gelijk is aan dat der witte brieven die den drukker waren toevertrouwd.
 Van wat alles het tegenwoordig proces-verbaal is opgesteld te Lichterwelde den 25 October 1878.

De Sekretaris,
J. WYFFEELS.

De leden des bureels:
**V. Demunster, M. Surmont, E. Vanderhaeghe,
 R. Vandecasteele.**

De Voorzitter:
E. FARASYN.

ONDERRICHTINGEN VOOR DEN KIEZER.

- I. — De kieswerkzaamheden beginnen ten 9 uur 's morgens. Na de aanroeping en de beroeping wordt de stemming gesloten.
- II. — De kiezer kan stemmen voor een kandidaten voor den gemeenteraad.
- III. — Op de stembrieven zijn de lijsten der kandidaten gesprekt in alphabetische orde der eerste namen, die op elke dezer zijn gebracht.
- IV. — Indien de kiezer zijn stem wil geven aan al de kandidaten eener zekere lijst, maakt hij met het potlood een kruis in het vakje, dat daartoe is bestemd; indien de kiezer zijn stem wil geven aan een of twee kandidaten van een, of van verschillende lijsten, maakt hij, in het vakje dat te dien einde is bestemd, met het potlood een kruis achter den naam van ieder kandidaat voor welken hij stemt. Wanneer er meer een lid te kiezen is, moet het kruis gemaakt worden in het vakje dat is bestemd te dien einde.
- V. — Na zijne stemming aangegeven te hebben, moet hij aan den Voorzitter zijn recht in voren getuigen; met den stempel langs inden en streekt hem in de hand, dan verlaat hij de zaal.
- VI. — De kiezer mag in het afsluitend niet langer blijven dan noodig is om zijnen stembrief gereed te maken.
- VII. — Ieder plicht: 1. alle stembrieven, andere dan die, welke door den Voorzitter op het oogenblik der stemming wordt overhandigd; 2. die stembrief zelf; a) indien de kiezer er geen zekeren naam heeft op aangegeven, of indien hij meer namen heeft aangegeven dan er noodig is te kiezen zijn, of indien hij meer dan een stem aan verschillende personen gegeven heeft; b) indien een zekere, een kruis of ingetrokken werk merk dat niet door het A. IV. is voorgeschreven is aangegeven, dan heeft strafbaar gemaakt; c) indien hij een papier of zedig ander voorwerp heeft.
- VIII. — Hij die strafbaar is gemaakt, of wie in de plaats van een ander staat, is strafbaar.
- IX. — Het die strafbaar is gemaakt, of wie in de plaats van een ander staat, is strafbaar.
- X. — Het die strafbaar is gemaakt, of wie in de plaats van een ander staat, is strafbaar.

Lijst 1

Lijst 2

Bossuyt Narcis	174	Devisschere Conrard	186
Decuypere Pieter	200	Dewulf Jan	197
Dochy Charles	184	Goddyn Felix	201
Osaer Joseph	156	Kerkhofs Xavier	200
Tempelaere Pieter	178	Vandermeersch Ed.	180
Vergote Louis	174	Vergote Jan	154

Er volgde een ballotage tussen de vier sterkste kandidaten voor de twee plaatsen die nog niet bezet waren na de eerste ronde. Kandidaten waren Dochy Charles en Tempelaere Pieter voor lijst 1 en Devisschere Conrard en Vandermeersch Eduard voor lijst 2. De ballotage ging door op 5 november en gaf het volgende resultaat:

Aantal kiezers: 409

Dochy Charles	222 (verkozen)
Tempelaere Pieter	216 (verkozen)

Devisschere Conrard	169
Vandermeersch Eduard	144

3.4 De gemeenteraadsverkiezingen van 1881

De verkiezingen van 1881 gingen door op 25 oktober en er boden zich opnieuw 2 lijsten aan: een katholieke en een liberale. Het lijkt ons interessant om eens de kandidaatstellingen van deze verkiezingen onder de loep te nemen. Het was zo dat op deze kandidaatstellingen 10 personen de voordracht moesten ondertekenen. We vonden enkel een voordracht terug van de liberale lijst. De volgende personen tekenden de voordracht:

- Dewulf Jan, landbouwer
- Kerkhofs Janvier, brouwer
- Desmet Louis, eigenaar
- Petipas Henri, herbergier
- Seurinck Désiré, koopman
- Devisschere Désiré, koopman
- Matte Pieter, grondeigenaar
- Verbrugge August, koopman
- Declercq Camille, débitant in sterke dranken
- Goddyn Felix, schepen

Getuigen waren:

- Devisschere Désiré (effectief voor bureel gemeentehuis)
- Vanderhaeghe Eugène (effectief voor bureel gemeenteschool)
- Vandermeersch Jan (plaatsverv. voor bureel gemeenteschool)
- Declercq Camille (plaatsverv. voor bureel gemeentehuis)

De uitslag van deze verkiezingen gaven een verpletterend overwicht voor de katholieke lijst. De invloed van de geestelijkheid had haar werk gedaan en heel wat 'liberale' kiezers van in 1878 waren opnieuw 'katholiek' geworden. De uitslag:

Getal stemmers: 408 - ongeldig: 27 - geldig: 382 - volstreekte meerderheid: 192

Lichtervelde, den 19 October 1881.

Gemeentekiezing van den 25 October 1881.

VOORSTELLING VAN KANDIDATEN.

Wij ondergeteekenden, kiezers in de gemeente Lichtervelde, stellen voor de gemeentekiezing, bepaald op den 25 October 1881 als kandidaten voor:

VOLG-NUMMER.	NAMEN DER KANDIDATEN.	VOORNAMEN	WOONST.	HOEDANIGHEID OF BEROEP.
Mandaten eindigende den 31 December 1887.				
1	Delafontaine d'Heedene	Joseph	Lichtervelde	Koopman, Medicijn, Veterinaire
2	de Smek	Polydore	id.	Lanceur.
3	Derijfschere	Conrad	id.	Winkelier.
4	Tandamensch	Edmond	id.	Landsman.
5	Forgate	Louis	id.	

VOLG-NUMMER.	NAMEN EN VOORNAMEN DER VOORSTELLENDEN KIEZERS.	WOONST EN ADRES.	HOEDANIGHEID OF BEROEP.	HANDTEKEN.
1	David Jan	Lichtervelde	Landsman	J. David
2	Kerkhofs Jannas	id.	Bruwer	J. Kerkhofs
3	Kesmit Louis	id.	Proprietar	Kesmit
4	Petras Henr.	id.	Handwerker	Petras
5	Seunick Desiré	id.	Koopman	Desiré
6	Derijfschere Desiré	id.	Koopman	Derijfschere
7	Matte Sinter	id.	Grondwoner	Matte
8	Tehringg August	id.	Koopman	Tehringg
9	Deleung Camille	id.	Debitant	Deleung
10	Foddyer Felix	id.	Schepen	Foddyer

Wij ondergeteekenden, kandidaten voorgesteld door de kiezers, wier namen hierboven staan, verklaren de kandidaturen, die ons zijn aangeboden te aanvaarden. Daaronder verklaren, wij ons gezamenlijk voor te dragen, en vragen, dat een onderscheidingsteken worden toegekend omze lijst gesteld wordt. Wij vragen aan alle getuigen der Kiesverklaringen de handtekening als getuigen plaats te nemen op de handtekening opgegeven kiezers.

GEMEENTEKIEZING

VAN DEN 25 OCTOBER 1881.

PROCES-VERBAAL.

Het Hoofdbureel,

Gezien de kandidaturen, voorgesteld voor de kiezing van den 25 OCTOBER 1881 gelijkvormig de artikelen 110, 111, 139 en 160 der wet van 16 Mei 1878;

Gezien de aanvaarding der voorgestelde kandidaten en de verklaringen die zij gedaan hebben aan den Voorzitter van het College.

Stelt vast als volgt de lijsten der kandidaten, aan welke op gestelden dag de stemmen geldig kunnen gegeven worden, te weten:

1	MR. DELAFONTAINE-JOSEPH	1	MR. FARASYN EDUAR.
2	DESMET POLYDOR	2	LAENS FELIX
3	DEVISSCHERE CONRAD	3	VANDECASTELLE RICHARD
4	VANDERMEERSCH EDUARD	4	VANDEBERGHE TRAVIS
5	VERGOTE LOUIS FILLES OVMILIE	5	VANDERHAEGHE PIETER

Beveelt dat deze lijsten, in den vorm van kiesbrief, onmiddellijk zullen aangeplakt worden in de gemeente ter gewone plaatsen der officiële bekendmakingen en dat de onderrichtingen model I gevoegd bij aangehaalde wet, in dien plakbrief worden ingeraacht.

Stelt op de volgende wijze den kiesbrief vast voor gezegde kiezing:

★
□

○
□

Gemeenteraadsliden wier mandaat eindigt op 31 December 1887.

1 DELAFONTAINE	1 FARASYN
2 DESMET	2 LAENS
3 DEVISSCHERE	3 VANDECANTEELE
4 VANDERMEERSCH	4 VANDENBERGHE
5 VERGOTE	5 VANDERHAEGHE

Beveelt de onmiddellijke bereiding der kiesbrieven op kiespapier.

Gefelt des secretaris met het bevel tot het drukken der kiesbrieven, met het doen keulen der vormen als de trekking zal geschiedt zijn, met het behoudigen van de vanden van des voorzitter van de gekende keuzen, te welk verzoek te hebben tot het gevel gelijk is, en dat der wille keuzen die der drukker eerst teverstaan.

Van wat alles het tegenwoordig proces-verbaal is opgesteld te Lichtervelde den 19 October 1881.

De Secretaris,
J. WYFFELS.

De Leden des Bureels,
P. J. DELUYPERE, J. DEWULF, C. DOCHY, P. TEMPELAERE.

De Voorzitter,
X. KERKHOFS.

Onderrichtingen voor den kiezer.

- I. — De aenmerkingsambtenaren bepalen ten 5 ure 's ochtens. Na de aenmerkingen en de heroverweging wordt de stemming gesteld.
- II. — De kiezer mag stemmen voor vijf kandidaten voor den gemeenteraad.
- III. — De de stembrieven zijn de lijsten der kandidaten gesamenlijk te aenbedenken, ende der eerste zijden, die op elk liest zijn gebracht.
- IV. — Indien de kiezer stemmen wil geven aan al de kandidaten, welke vermeldt zijn, maakt hij een papier van vijf velders, dat hij in twee velden, dat de twee eerste velden gelaten is, met het gevel een keul, en de twee andere velden als een, of van verschillende lieten. Maakt hij in het veld, dat de twee eerste velden gelaten is, met het gevel een keul, en de twee andere velden als een, of van verschillende lieten. Maakt hij in het veld, dat de twee eerste velden gelaten is, met het gevel een keul, en de twee andere velden als een, of van verschillende lieten.
- V. — Na de stemming vastgesteld te hebben, leest hij een den voorzitter zijnen kiesbrief, rechtsomkeert in vierden gewend, met den stempel naar buiten, en steekt hem in de kas, daarin verbaal hij de kas.
- VI. — De kiezer mag stemmen in het schriftelijk met langer episcopen dan gedurende den noodige tijd een zijnen stembrief te voorvaardigen.
- VII. — Zijn stem: I. alle andere stembrieven die die in veld door den voorzitter behouden is gescreven op het ogenblik der stemming, II. die stemmen die I. A. indien de kiezer gewone keuzen maakt er op heeft gescreven, indien hij er twee namen heeft op gescreven, dan er leden, moeten gescreven worden; of indien hij meer dan twee namen aan eenen zijden gescreven heeft gegeven; II. indien eenen uitschrijving, een teken of teken, welke niet gescreven is door het IV. keuzen, hem erbreken teken; II. indien hij een keul een papier of welkandig een voorwerp heeft.
- VIII. — Hij die stemmen anders dan die in veld door den voorzitter behouden is gescreven op het ogenblik der stemming, II. die stemmen die I. A. indien de kiezer gewone keuzen maakt er op heeft gescreven, indien hij er twee namen heeft op gescreven, dan er leden, moeten gescreven worden; of indien hij meer dan twee namen aan eenen zijden gescreven heeft gegeven; II. indien eenen uitschrijving, een teken of teken, welke niet gescreven is door het IV. keuzen, hem erbreken teken; II. indien hij een keul een papier of welkandig een voorwerp heeft.

ART. 187 der aenmerkingen keuzewet: Alwie in een kiescollege niet gestemd hebben, hij in schending van art. 18 van het tegenwoordig wetboek, hij in schending van eenen ontzegging van stemrecht en van keulbaarheid, waartoe hij veroordeeld aan gescreven zijn, zal gestraft worden met een keul van 25 tot 100 francs.

<u>lijst 1: Katholiek</u>	<u>lijst 2: Liberaal</u>	
<u>Farasyn Eduard</u>	259 Desmet Polydor	131
<u>Vandecasteele Richard</u>	257 Vergote Louis f ^s Corn	117
<u>Vandenbroucke Fran.</u>	250 Devisschere Conr.	117
<u>Vanderhaeghe Pieter</u>	246 Delafontaine Joseph	116
<u>Labens Felix</u>	241 Vandermeersch Ed.	115

Na deze verkiezingen zag de gemeenteraad er als volgt uit:

Kerkhofs Xavier	lib. burgemeester
Goddyn Felix	lib. schepen
Farasyn Eduard	kat. schepen
Decuypere Pieter	kat. lid
Dewulf Jan	lib. lid
Dochy Charles	kat. lid
Tempelaere Pieter	kat. lid
Vandecasteele Richard	kat. lid
Vandenbroucke Francis	kat. lid
Vanderhaeghe Pieter	kat. lid
Labens Felix	kat. lid

3.5 DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 1884

Op 19 oktober 1884 diende de "grote helft" van de gemeenteraad vernieuwd te worden. Merkwaardig is dat zich drie lijsten aanboden voor de verkiezingen: de liberale lijst, de katholieke lijst, maar ook een onafhankelijke katholieke lijst die zowat tussen de twee partijen in stond en wellicht probeerde stemmen af te snoepen van deze twee andere lijsten. Het resultaat was vrij pover en het zou bij een eenmalige poging blijven. Het bestaan van die lijst moet wellicht gesitueerd worden in het kader van de tweespalt die er ontstaan was in de "Katholieke Burgersgilde" en uiteindelijk zou leiden tot een scheuring in 1895. Ook van deze verkiezingen beschikken we over de kandidaatstellingen. We geven ze hieronder integraal weer:

Kandidaatstelling van de katholieke Burgersgilde:

tekenen:

- Osaer Joseph, winkelier
- Denolf Ivo, landbouwer
- Denduyver Ambrosius, landb.
- Decuypere Louis, bijzondere
- Nys Hyppolyt, winkelier
- Pieter Deurinck, landbouwer
- Richard Vandecasteele, koopman
- Felix Labens, landbouwer
- Pieter Vanderhaeghe, landbouwer
- Leonard Decuypere, landbouwer

kandidaatstelling van de liberale lijst:

tekenen:

- Kerkhofs Janvier, brouwer
- Louis Desmet, eigenaar
- Conrard Devisschere, huidevetter
- Eduard Vandermeersch, winkelier
- Aimé Goddyn, negociant
- Justin Thibeau, statie-overste
- Florent Rosiers, piqueur
- Leo Delecluyse, herbergier
- Emile Dejonckheere, onderwijzer
- Edmond Dejonckheere, kuiper

kandidaatstelling van de onafhankelijke lijst:

tekenen:

- Felix Delafontaine, koopman
- Felix Depuydt, koopman
- Ivo Maes, smid
- Charles Denolf, timmerman
- Emile Vermeulen, brouwer
- Henri Vancanneyt, goudsmid
- Joseph Bouckaert, schilder-herbergier
- Jan Vanderhaeghe, koperslager
- Louis Vergote, landbouwer
- Constant Demarez, dokter

De uitslag was als volgt:

Aantal kiezers: 517 - aantal stemmers: 499 - ongeldig: 16 - volstreckte meerderheid: 250

<u>lijst 1: Burgersgilde</u>	<u>lijst 2 Onafhankelijk</u>	<u>lijst 3: Liberaal</u>
Tempelaere P^r. 291	Demunster Victor 138	Kerkhofs Xavier 194
Dochy Charles 267	Callewaert Jules 116	Dewulf Jan 165
Decuypere Pieter 260	Goddyn Francis 098	Desmet Polydor 149
Decock Charles 253		
Pape Karel 225		
Devos Aloïse 223		

Er volgde dus een ballotage om de twee overige plaatsen aan te duiden.

Aantal kiezers: 517 - aanwezig: 497 - ongeldig: 16 - volstreckte meerderheid: 249

Pape Karel	258
Devos Aloïse	256
Kerkhofs Xavier	219
Dewulf Jan	200

Uit deze ballotageronde blijkt inderdaad duidelijk dat de onafhankelijke lijst zowel stemmen van de ene als van de andere partij afgesnoept had.

3.6 De gemeenteraadsverkiezingen van 1887

Op 22 oktober 1887 moest de "kleine helft" van de gemeenteraad vernieuwd worden. Er boden zich nu nog slechts twee lijsten aan: de katholieke en de liberale. De onafhankelijke lijst van 1884 was verdwenen. Het lijkt ons opnieuw interessant om de kandidaatstellingen onder de loep te nemen.

kandidaatstelling liberale lijst

tekenden:

- Devisschere Conrard, huidevetter
- Vandermeersch Joannes, bakker
- Goddyn Ivon, kandidaat-notaris
- Vandermeersch Ed., bijzondere
- Vandermeersch Evarist, bakker
- Delecluyse Leonard, herbergier
- Kerkhofs Janvier, Brouwer
- Vereecke Leon, beenhouwer
- Vancoillie Pieter, briefdrager
- Seurinck Désiré, boterkoopman

kandidaatstelling katholieke burgersgilde

tekenden:

- Dochy Charles, dokter
- Tempelaere Pieter, landbouwer
- Decock Charles, herbergier
- Denolf Ivo, landbouwer
- Cappelle Franciscus, landbouwer
- Lootens H., landbouwer
- Nys Hyppoliet, winkelier
- Pape Karel, landbouwer
- Decuypere L., bijzondere
- Vergote Charles, herbergier

We kregen de volgende uitslag:

Aantal kiezers: 540 - afwezig en ongeldig: 87 - volstreekte meerderheid: 227

<u>lijst 1: Katholieke Burgersgilde</u>		<u>lijst 2: Liberaal</u>	
Farasyn Eduard	285	Kerkhofs Xavier	197
Vandenbroucke Fr.	275	Dewulf Jan	170
Vandecasteele Richard	254	Vanhee Paul	143
Labens Felix	253	Hoste Eduard	135
Vanderhaeghe Pieter	247	Goddyn Aimé	115

Al de kandidaten van de "Katholieke Burgersgilde" haalden dus een zetel in de eerste ronde. We zien hier ook dat het meerderheidssysteem soms vrij onrechtvaardig was. De liberale lijsttrekker haalde met zijn 197 stemmen 43% van het stemmenaantal binnen en kreeg toch geen enkele zetel omdat geen enkele kandidaat de absolute meerderheid haalde. Dit meerderheidssysteem bleef nog bestaan tot aan de Eerste Wereldoorlog en zou nog tot verrassende uitslagen leiden zoals we nog zullen zien.

3.7 De gemeenteraadsverkiezingen van 1890

Op 25/10/1890 moest de "grote helft" van de gemeenteraad vernieuwd worden. De twee traditionele lijsten (katholiek en liberaal) kwamen opnieuw tegenover elkaar te staan. Opvallend is wel dat de liberalen opteerden om slechts één kandidaat naar voor te schuiven om hun kansen te vergroten. We geven eerst opnieuw de kandidaatstelling.

kandidaatstelling katholieke lijst

tekenden:

- Vandecasteele Richard, koopman
- Dewaele Emiel, wagenmaker
- Dejonghe Amatus, landbouwer
- Vandenbroucke Fr., koopman
- Denolf Felix, brouwer
- Denolf Charles, timmerman
- Nys Hyppoliet, winkelier
- Denduyver Ambrosius, rentenier
- Cappelle Franciscus, landbouwer
- Decuypere Ludovicus, rentenier

getuigen waren:

- Ambrosius Denduyver (effectief)
- Ludovicus Decuypere (plaatsvervanger)

kandidaatstelling liberale lijst

tekenden:

- Goddyn Ivon, kandidaat-notaris
- Vanhee Paul, grondeigenaar
- Devisschere Conr., huidevetter
- Goddyn Modest, zonder beroep
- Delecluyse Leonard, herbergier
- Kerkhofs Janvier, brouwer
- Delecluyse Emiel, schoenmaker
- Devos Amand, herbergier

- Goddyn Aimé, negociant
 - Kesteloot Felix, zonder beroep
- getuigen waren:

- Ivon Goddyn (effectief)
- Paul Vanhee (plaatsvervanger)

De verkiezingen gaven de volgende uitslag:

Aantal stemmers: 489 - volstreckte meerderheid: 245

<u>lijst 1: Katholieke Burgersgilde</u>		<u>lijst 2: Liberaal</u>
Decock Charles	310	Kerkhofs Xavier 226
Desaegher Jan	302	
Tempelaere Pieter	288	
Masselis Felix	281	
Decuyperre Pieter	267	
Devos Aloïse	263	

We zien dat de liberalen niet slaagden in hun opzet: Kerkhofs strandde op 19 stemmen van een zetel. Hun stemmenaantal was wel gestegen tot 46%.

Bijna de helft van de Lichterveldse kiezers was dus niet vertegenwoordigd in de gemeenteraad. De verkiezingen van 1890 waren de laatste waarbij een liberale en een katholieke lijst het tegen elkaar opnamen. In de jaren 90 waren er enkele belangrijke politieke gebeurtenissen waardoor het politiek landschap in Lichtervelde volledig hertekend werd, maar dit is stof voor een volgend jaarboek.

Hieskollegie

Lichterwelde, den 13 October 1890

van
Lichterwelde.

Gemeenteverkiezing van den 19 October 1890

Voorstelling van Kandidaten.

Wij ondergetekenden kiezers in de gemeente Lichterwelde, stellen voor de gemeenteverkiezing, bepaald op den 19 October 1890 als kandidaten voor:

Volgnummer	Namen der kandidaten	Voornamen	Woonst	Hoedanigheid of beroep.
Kandidaten eindigende den 31 December 1896.				
1	Decock Karol	Karol	Lichterwelde	Koopman
2	Deuyper	Pieter Josephus	"	Landbouwer
3	Desayher	Jan Edmond	"	Notaris
4	Devos	Alois	"	Brouwer
5	Mosselis	Felia	"	Landbouwer
6	Tempolau	Pieter	"	Landbouwer

Volgnummer	Namen en Voornamen der voorstellende kiezers	Woonst en adres	Hoedanigheid of Beroep.	Handteeken
1	Van de Casteele Richard	Lichterwelder Plaats	Koopman	R. Van de Casteele
2	De Waere Emiel	" Coolcamp, Kalsy	Wagenmaker	Em. De Waere
3	De Jonghe Lambertus	" Deylstraat	Landbouwer	D. De Jonghe
4	Vandenbroeck Francisus	" Coolcamp, Kalsy	Koopman	F. Vandenbroeck
5	D. Wolf Felia	" Plaats	Brouwer	F. D. Wolf
6	D. Wolf Charles	" "	Eensmerman	Chs D. Wolf
7	Nijs Hippolyt	" "	Wettelin	N. Nijs
8	Deuyper Lambertus	" "	Rekenier	L. Deuyper
9	Cappelle Francisus	" Noordhoek	Landbouwer	F. Cappelle
10	Deuyper Ludovicus	" Dhaenbrug	Rekenier	L. Deuyper

Wij ondergetekenden, kandidaten voorgesteld door de kiezers, wier namen hierboven staan, verklaren de kandidaturen, die ons zijn aangeboden te aanvaarden. Daarenboven verklaren wij ons gezamenlijk voor te stellen, en vragen dat een onderscheidingsteeken boven aan ange-lijst gesteld worde.